

Bruxelles, 4. travnja 2022.
(OR. fr, en)

7764/22

SPORT 20
JEUN 37
EDUC 112
SUSTDEV 72
CLIMA 149
SAN 197
RELEX 420
ONU 47

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: delegacije

Br. preth. dok.: 7067/22

Predmet: Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o sportu i tjelesnoj aktivnosti, obećavajućim alatima za promjenu ponašanja radi održivog razvoja

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o sportu i tjelesnoj aktivnosti, obećavajućim alatima za promjenu ponašanja radi održivog razvoja, koje je Vijeće za obrazovanje, mlade, kulturu i sport odobrilo na sastanku 4. travnja 2022.

Zaključci Vijeća o

sportu i tjelesnoj aktivnosti, obećavajućim alatima za promjenu ponašanja radi održivog razvoja

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI U OKVIRU VIJEĆA,

IMAJUĆI U VIDU SLJEDEĆE:

1. Sve se više prepoznaje da su bavljenje sportom i tjelesnom aktivnošću te njihova uloga važni za ispunjavanje ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda¹.
2. Međunarodna i znanstvena zajednica postale su svjesne mogućih koristi i pozitivnih vanjskih učinaka sporta i tjelesne aktivnosti i organiziranja sportskih događanja te su ih integrirale u različita područja^{2:3} poboljšanje tjelesnog i mentalnog zdravlja i dobrobiti pojedinaca, gospodarske koristi, obrazovanje, osnaživanje žena i mladih, stvaranje pravednijih, mirnijih, održivijih, uključivijih i otvorenijih društava, uključivanje osoba s invaliditetom i s manje mogućnosti te u učenje o toleranciji.
3. Klimatske promjene i druge prijetnje okolišu mogu negativno utjecati na bavljenje sportom i dionike u sportu⁴, posebno na zdravlje osoba koje se bave sportom. Za bavljenje sportom potrebno je zdravo okruženje, no trenutačni klimatski i okolišni uvjeti sve su manje povoljni za tjelesnu aktivnost i neke vrste sporta.

¹ Ujedinjeni narodi, A/RES/70/1, Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030., rezolucija koju je Opća skupština usvojila 25. rujna 2015. (točka 37.).

² Svjetska zdravstvena organizacija, Globalni akcijski plan za tjelesnu aktivnost 2018. – 2030.

³ Rezolucija Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o planu rada Europske unije u području sporta (1. siječnja 2021. – 30. lipnja 2024.) (2020/C 419/01).

⁴ WWF Francuska, 2021.

4. Posljedice klimatskih promjena, kao što su porast temperature, produljena razdoblja suše i veći broj poplava, dovode do sve većih ograničenja prostora i vremena dostupnih za bavljenje sportom, što uvelike narušava funkcioniranje i organizaciju globalnog sportskog ekosustava, osobito zimskih sportova na otvorenom i dijela nautičkih aktivnosti⁵.
5. Kao i druge ljudske aktivnosti, određeni aspekti sporta i organizacije sportskih događanja mogu doprinijeti degradaciji okoliša i promjeni klime, izravnim ili neizravnim stvaranjem emisija stakleničkih plinova i doprinosenjem narušavanju različitih prirodnih okružja u kojima se sport odvija, posebno morskog, šumskog i planinskog okoliša.
6. Neki aspekti sporta mogu biti izvori emisija stakleničkih plinova i mogu imati negativne učinke na okoliš: sportski turizam, neodrživa proizvodnja i potrošnja sportske opreme ili od nje dobivene robe i usluga, širenje mikroplastike, sportski objekti s visokom potrošnjom resursa (posebno energije i vode), sve veći broj sportskih događanja na svim razinama (uključujući treninge, velike delegacije i izgradnju namjenske privremene infrastrukture) te besplatno bavljenje sportom u prirodnom okružju.
7. Povratak olimpijskih i paraolimpijskih igara u Europu, obveza koju je odbor za organizaciju olimpijskih igara u Parizu 2024. preuzeo u pogledu okoliša i ugljične neutralnosti te obveze koje su preuzeli organizatori Europskog nogometnog prvenstva 2024. u Njemačkoj mogu potaknuti sve dionike da se obvežu na održivu izgradnju materijalne i nematerijalne baštine radi promicanja ciljeva održivog razvoja br. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13 i 17 na svim razinama i svim državnim područjima.

⁵ WWF Francuska, 2021.

UZIMAJUĆI U OBZIR SLJEDEĆE TOČKE:

8. Budući da sport pruža važne mogućnosti za informalno i neformalno učenje, izvrstan je alat za isticanje uzornog ponašanja i širenje društvene odgovornosti jer zahvaljujući njemu svi, a posebno mladi⁶, mogu biti pokretači promjena. Sport ima i komunikacijsku funkciju čiji je cilj senzibiliziranje građana o važnosti očuvanja ekosustava, skladnog i održivog iskorištavanja prirodnih resursa i ublažavanja klimatskih promjena.
9. Integriranje ciljeva održivog razvoja u sport moglo bi potaknuti ljude, a posebno mlade, da se uključe u sport i nastave njime baviti budući da mnogi od njih pokazuju poseban interes za pitanja održivog razvoja i sudjeluju u povezanim aktivnostima⁷.
10. Popularnost vrhunskih sportaša, njihova sve veća informiranost o klimatskoj krizi te angažman i zalaganje mogu biti vrlo učinkoviti u promicanju integracije ciljeva održivog razvoja u sport.
11. Europska unija i njezine države članice mogu pružiti primjer drugima tako što će biti domaćin ili jedan od domaćina održivih velikih sportskih događanja⁸ na kojima se uzimaju u obzir zahtjevi ekološke, društvene, gospodarske i građanske odgovornosti, uključujući kružnost, upotrebu plastike ili vode, ugljični otisak, dobro upravljanje, ljudska prava, pouzdanost i poštenu praksu.

⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c2c8d076-0a04-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en>

⁷ https://eeb.org/wp-content/uploads/2021/04/IPSOS-Multi-Country-Report-complete.FINAL_.pdf

⁸ Stručna skupina EU-a za gospodarsku dimenziju sporta definira „veliko sportsko događanje” kao događanje koje organizira zemlja, regija ili grad domaćin, ili više njih, i koje posjećuju različite međunarodne delegacije s ciljem bavljenja jednim sportom ili više njih. Obilježja takvih događanja često su veliki i logistički izazovi. Velika sportska događanja znatno su popraćena u međunarodnim medijima, domaćini su nekoliko tisuća ljudi, među ostalim navijačima, novinarima, tehničkim timovima i dužnosnicima te su često organizirana tijekom nekoliko uzastopnih dana.

12. Pri organizaciji sportskih događanja posebnu pozornost trebalo bi posvetiti povećanju osjetljivosti stanovništva u pogledu utjecaja na gospodarstvo i okoliš, izravnih ili neizravnih učinaka, kao i zaštite ljudskih prava. To može pozitivno utjecati na javno prihvaćanje organizacije događanja.
13. Pandemija bolesti COVID-19 dovela je do povećanog interesa za sportske aktivnosti kod kuće, individualne i besplatne aktivnosti na otvorenom te za aktivnu mobilnost. Ti trendovi odražavaju sve veću potrebu za boravkom u prirodi⁹, neorganiziranim sportskim aktivnostima i pristupačnim gradskim prostorima¹⁰.
14. Tjelesna aktivnost i sport, posebno ako se odvijaju na otvorenom ili u prirodnom okružju (npr. šume, planine, oceani, rijeke i jezera), mogu doprinijeti poboljšanju pismenosti građana u području okoliša, kao i podizanju svijesti o potrebi za zaštitom okoliša i ublažavanjem klimatskih promjena.
15. U području sporta u okviru programa Erasmus+ podupire se razmjena znanja i najboljih praksi, posebno u pogledu ciljeva održivog razvoja br. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13 i 17. Te se dobre prakse mogu uzeti u obzir pri organizaciji sportskih aktivnosti i događanja.
16. Sport može doprinijeti gospodarskom rastu i omogućiti dodanu vrijednost gospodarskom sektoru.

⁹ <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/abb396/pdf>

¹⁰ <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0249268>

ISTIČUĆI SLJEDEĆE:

17. Važno je smanjiti negativan utjecaj svih vrsta sportskih aktivnosti na bioraznolikost, okoliš i dinamiku aktualnog procesa klimatskih promjena. Važno je da svi dionici, od javnih i privatnih subjekata do građana, budu svjesni svoje individualne i kolektivne odgovornosti, kao i posljedica svojeg djelovanja kada se bave sportom ili organiziraju sportske aktivnosti.
18. Važno je osigurati da sportski sektor doprinosi klimatskim i okolišnim ciljevima Europske unije, kako su utvrđeni u europskom zelenom planu. U tu su svrhu potrebne različite vrste potpore kako bi se sportskom sektoru omogućio prijelaz na odgovornije prakse.
19. Kako bi se izgradilo uključivo i zdravo društvo, ključno je svakom pojedincu omogućiti redovito bavljenje sportom i tjelesnom aktivnošću u zdravom i sigurnom okruženju, bez obzira na dob, spol, mentalno i tjelesno stanje, socioekonomsku pozadinu ili zemljopisno podrijetlo.
20. Važno je uzeti u obzir pitanja dobrog upravljanja u sportu, integriteta, jednakog pristupa sportu, poštovanja ljudskih prava, pouzdanosti, pravednosti i održivosti. To bi trebalo učiniti na svim razinama, primjerice na razini klubova, liga, nacionalnih i međunarodnih saveza, nevladinih organizacija, gospodarskih subjekata, organizatora velikih sportskih događanja, poduzeća ili medija.

POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE DA:

21. Usklade i koordiniraju javne politike i strategije koje obuhvaćaju sport s ciljevima održivog razvoja, kao i s povezanim ciljevima.
22. Osiguraju građanima pristup sigurnom, uključivom i održivom bavljenju sportom te sportskim događanjima u skladu s njihovim potrebama, primjerice u lokalnim sportskim objektima prihvatljivima za okoliš koji su dostupni putem infrastrukture za aktivnu mobilnost.
23. Istraže načine kojima se relevantnim nacionalnim tijelima pružaju alati za promatranje utjecaja klimatskih promjena na sport kako bi razvili strategije za predviđanje sportskih ekosustava na koje će klimatske promjene dugoročno najviše utjecati, njihovu prilagodbu i potporu njima, primjerice prijelazom na otpornije i odgovornije prakse te aktivnim dijalogom sa sportskim pokretom radi poboljšanja i prilagodbe kalendara.
24. Osiguraju da organizatori velikih sportskih događanja provode procjene utjecaja na okoliš i one u vezi s ugljičnim učinkom te da potaknu te organizatore da mjere na koji način njihova događanja doprinose postizanju ciljeva održivog razvoja br. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12 i 13.
25. Suraduju s organizatorima velikih sportskih događanja kako bi se uspostavili mehanizmi za ublažavanje štetnog utjecaja njihovih događanja na okoliš, koji su primjereni prouzročenoj šteti i namijenjeni postizanju ugljične neutralnosti.
26. Potiču sportske organizacije i obrazovne ustanove da, prema potrebi, u svoje programe usavršavanja za obrazovne djelatnike, sportsko osoblje, sportaše i voditelje sportskih objekata uključe pitanja i djelovanja povezana s ekološkom tranzicijom i održivim razvojem.

27. Održe rastuća ulaganja u inovacije i istraživanja kako bi se podupro prijelaz na zeleniju i održiviju tjelesnu aktivnost i bavljenje sportom te kako bi im se doprinijelo.
28. Nastoje uključiti okolišne kriterije i obveze u pogledu ciljeva održivog razvoja u postupak procjene za javno financiranje i potporu, organizaciju sportskih događanja na svim razinama, sportske aktivnosti te izgradnju, obnovu, održavanje i upotrebu sportskih objekata. Promiču uključivanje takvih kriterija u ocjenjivanje tih aktivnosti.
29. Pri sklapanju ugovora s gospodarskim partnerima u vezi s organizacijom velikih sportskih događanja, izgradnjom, obnovom i održavanjem sportskih objekata ili proizvodnjom sportske opreme jačaju integraciju i ponderiranje kriterija društveno odgovornog poslovanja¹¹ u ugovorima.
30. Prema potrebi, promiču upotrebu fondova EU-a, uključujući kohezijske fondove (EFRR, ESF+), RRF, Erasmus+ ili program LIFE, za razvoj inicijativa kojima se potiču zelena i održiva tjelesna aktivnost i bavljenje sportom te inicijativa usmjerenih na poticanje usklađivanja s ciljevima održivog razvoja.
31. U skladu s duhom inicijative novog europskog Bauhauusa daju prednost razvoju pametnih i zelenih gradova s ekološki odgovornom infrastrukturom i odgovarajućim urbanističkim planiranjem ili potiču njihov razvoj, kako bi se ponudilo životno okruženje koje je više usredotočeno na čovjeka te u kojem građani imaju pristup održivim sportskim objektima i mogu usvojiti zdraviji i aktivniji način života koji je prihvatljiv za okoliš.
32. Iskoriste diplomatske mreže za promicanje zajedničkog europskog pristupa kako bi se poboljšali razmatranje i integracija ciljeva održivog razvoja u sport unutar Europske unije te u okviru svojih vanjskih djelovanja i programâ razvojne pomoći.

¹¹ <https://www.unido.org/our-focus/advancing-economic-competitiveness/competitive-trade-capacities-and-corporate-responsibility/corporate-social-responsibility-market-integration/what-csr>

33. Razmotre imenovanje ambasadorâ zelenog sporta na dobrovoljnoj osnovi, čija bi uloga bila promicanje daljnje integracije ciljeva održivog razvoja u sport.
34. Potiču partnerstva između sektora sporta, formalnog obrazovanja, neformalnog i informalnog učenja, društveno-obrazovnih aktivnosti, organizacija mladih i privatnog sektora kako bi se razvili transverzalni, koordinirani i komplementarni načini podizanja svijesti i promicanja stručnog znanja o pitanjima okoliša i klimatskih promjena.
35. Promiču energetske učinkovitost i kružno gospodarstvo u izgradnji, obnovi, održavanju i upotrebi svih sportskih objekata.

POZIVAJU EUROPSKU KOMISIJU DA:

36. Osigura da je rad Stručne skupine za zeleni sport usmjeren na razvoj zajedničkih standarda na razini Europske unije, kojima se utvrđuju kriteriji i ciljevi za organizaciju zelene i održive tjelesne aktivnosti i bavljenja sportom. Promiče te kriterije i ciljeve kada države članice razvijaju nacionalne sportske politike.
37. U kontekstu Stručne skupine za zeleni sport nastoji prikupiti relevantne dokaze i primjere dobre prakse o tome kako sport može smanjiti svoj utjecaj na okoliš i doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena.
38. Uključi pitanja održivog razvoja u rasprave o ključnim značajkama europskog modela sporta.

39. Promiče upotrebu sredstava Europske unije kako bi se olakšala izgradnja i obnova sportskih objekata radi smanjenja emisija stakleničkih plinova, ugljičnog otiska i potrošnje energije te negativnog učinka klimatskih promjena na bavljenje sportom.
40. U javnim politikama razvijenima na razini EU-a, a posebno u politikama i inicijativama u području okoliša, više uzima u obzir sport.
41. Pri ocjenjivanju i dodjeli bespovratnih sredstava programa Erasmus+ u području sporta i dalje procjenjuje ekološki prihvatljiv dizajn projekata i uključivanje zelenih praksi, kako je navedeno u Vodiču kroz program Erasmus+.
42. Osigura i promiče mogućnost razvoja projekata u području zelenog sporta i zelenih vještina u okviru programa Erasmus+ u području sporta.
43. Potiče razmjenu znanja i najboljih praksi među državama članicama u području zelenog sporta, kako je utvrđeno u Planu rada EU-a u području sporta za razdoblje 2021. – 2024.
44. Potiče razmjenu najboljih praksi među akterima predanima promjeni ponašanja u sportu s obzirom na okolišne i društvene izazove s kojima se suočavamo na svim razinama, tj. putem inicijativa SHARE ili HealthyLifestyle4All.

POZIVAJU SPORTSKI POKRET I SVE RELEVANTNE DIONIKE DA:

45. Usklade organizaciju tjelesne aktivnosti, bavljenja sportom i sportskih događanja s ciljevima održivog razvoja, europskim zelenim planom, Pariškim klimatskim sporazumom, Akcijskim planom iz Kazana, Međunarodnom poveljom o tjelesnom odgoju, tjelesnoj aktivnosti i sportu te Okvirom za sport za djelovanja u području klime.
46. Pri izradi strategija i programa posebno uzmu u obzir pitanja smanjenja potrošnje resursa (posebno vode i energije), zaustavljanja rasipanja hrane, recikliranja otpada i ponovne upotrebe sportske opreme, očuvanja bioraznolikosti i kvalitete zraka, smanjenja ugljičnog otiska te, općenitije, načina organizacije sporta kako bi se ispunili ciljevi održivog razvoja.
47. Istraže mogućnost imenovanja posebne osobe ili strukture odgovorne za provedbu strategija i programa u području okoliša.
48. Pronađu načine za promicanje obrazovanja o održivom razvoju i izgradnje osjećaja odgovornosti prema okolišu i građanske odgovornosti u sportskim klubovima, savezima i među drugim dionicima u području sporta.
49. Prema potrebi, uključe sadržaj o pitanjima okoliša u programe osposobljavanja sportskih volontera i stručnjaka.
50. Nadahnjuju i potiču sportaše koji su prisutni u medijima, vrlo popularni i vjerodostojni da promiču etičko, zeleno i održivo bavljenje sportom.

51. Pridaju veliku važnost ekološkim, socijalnim i demokratskim pitanjima, transparentnosti i zaštiti ljudskih prava¹² u postupku dodjele velikih sportskih događanja i financijskih sredstava ili sponzorstva organizatorima tih događanja.
52. Razvijaju ili upotrebljavaju odgovarajuće alate za mjerenje utjecaja sportskih aktivnosti, posebno organizacije velikih sportskih događanja, na društvo i okoliš te uzmu u obzir društveno i okolišno nasljeđe tih aktivnosti u postupku procjene.
53. Pri organizaciji sportskih događanja, izgradnji, obnovi i održavanju sportskih objekata ili proizvodnji sportske opreme promiču održive i kratke lance opskrbe i, gdje je to moguće, daju prednost lokalnom gospodarstvu.
54. Promiču i potiču integraciju pitanja etičke, demokratske i društvene odgovornosti te odgovornosti prema okolišu u audiovizualne sportske programe i emitiranje sportskih događanja, uz potpuno poštovanje slobode medija.
55. Upoznaju partnere, dobavljače, sponzore i navijače sa zahtjevima u pogledu okoliša koje bi oni trebali na odgovarajući način uzeti u obzir.

¹² https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

Referentni dokumenti

Međunarodne organizacije

Ujedinjeni narodi, A/RES/70/1, Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030., rezolucija koju je Opća skupština usvojila 25. rujna 2015.,

www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E (točka 37.)

Svjetska zdravstvena organizacija, Globalni akcijski plan za tjelesnu aktivnost 2018. – 2030., <http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/272722/9789241514187-eng.pdf>, 2018.

Ujedinjeni narodi, Pariški sporazum, [DONOŠENJE PARIŠKOG SPORAZUMA – tekst Pariškog sporazuma na engleskom jeziku \(unfccc.int\)](http://unfccc.int), 2015.

UNESCO, Akcijski plan iz Kazana, [Akcijski plan iz Kazana – digitalna knjižnica UNESCO-a](http://unfccc.int), 2017.

UNESCO, Međunarodna povelja o tjelesnom odgoju, tjelesnoj aktivnosti i sportu, [Međunarodna povelja o tjelesnom odgoju, tjelesnoj aktivnosti i sportu – digitalna knjižnica UNESCO-a](http://unfccc.int), 2015.

Ujedinjeni narodi, Klimatske promjene, Okvir za sport za djelovanja u području klime, [UJEDINJENI NARODI \(unfccc.int\)](http://unfccc.int), 2018.

OECD, „Local Economic and Employment Development, Global Sports Events and Local Development, Principles For Leveraging Local Benefits From Global Sporting Events” (Lokalni gospodarski razvoj i razvoj zapošljavanja, Globalna sportska događanja i lokalni razvoj, Načela za potporu lokalnim koristima od globalnih sportskih događanja),

<https://www.oecd.org/cfe/leed/OECD-leed-principles-global-sporting-events.pdf>, 2017.

Vijeće Europske unije

Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o inovacijama u sportu, 2021/C 212/02.

Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o cjeloživotnoj tjelesnoj aktivnosti, 2021/C 501 I/01.

Zaključci Vijeća o poticanju angažmana mladih kao pokretača promjena u cilju zaštite okoliša (u očekivanju odobrenja na sastanku Vijeća za obrazovanje, mlade, kulturu i sport 5. travnja 2022.).

Europski parlament

Rezolucija o sportskoj politici EU-a: ocjena i mogući daljnji koraci ([2021/2058\(INI\)](#)), 23. studenoga 2021.

Zahtjev odbora CULT za studiju, Sportska politika EU-a: ocjena i mogući daljnji koraci: [www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652251/IPOL_STU\(2021\)652251_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/652251/IPOL_STU(2021)652251_EN.pdf) PE 652.251, lipanj 2021.

Europska komisija

Komunikacija Komisije „Europski zeleni plan”, COM (2019) 640 final.

NVO

WWF Francuska 2021.,

www.wwf.fr/sites/default/files/doc-2021-07/02072021_Rapport_Dereglement-climatique_le_monde_du_sport_a_plus_2_et_4_degres_WWF%20France_4.pdf